

نگاهی به آموزش معماری در ایران از گذشته تا کنون

نرجس نوشادی^۱، فرید فروزانفر^۲

۱- دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات خراسان جنوبی

۲- گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند و دانشجوی دکتری معماری

Narges_noshadi@yahoo.com

fforoozanfar@yahoo.com

خلاصه

بحث و تبادل نظر در مورد آموزش معماری در ایران از اهمیت زیادی برخوردار است. روند آموزش معماری در ایران از فراز و فرود های فراوانی برخوردار بوده است. سرزمین ایران که به گفته دکتر حجت معماریش حکمت بود و معمارش مولانا و آجر و خشت و گلش واژه های کتاب حقیقت. استادش جامع دانش و توانش و بینش بود و شاگردش شاد از شاگردی. اینک در پریشانی و حیرانی ناشی از تعدد روش ها و معماری های گوناگون آموزش معماری راه خود را گم کرده و روزگار تلخی را تجربه می کند. در این پژوهش به بررسی و مقایسه سیستم آموزش معماری در گذشته و حال هر چند اجمالی می پردازد.

کلمات کلیدی: آموزش معماری، آموزش سنتی، آموزش جدید

۱. مقدمه

آموزش معماری اولین مسأله ای است که در این تحقیق با آن برخورد می کنیم که به معنای انتقال مفاهیم جهت چگونگی شکل دهی هدفمند محیط زندگی انسان است. مسأله تحقیق حاضر جامعه امروز ما است، جامعه ای که دیگر سنتی نیست، ولی به سنت های خود وفادار و بر باورهای خویش پایدار است، جامعه ای که گرفتار بحران هویت است جامعه ای که معیار سنجشگری خود را نمی شناسد، جامعه ای سرگردان میان مردم سالاری و دین مداری. آموزش معماری قبل از مدرن و آموزش معماری زمان مدرن را که بینیم آموزشی جهت دار و هدف دار بود و معمار مهارتی را به شاگرد نمی آموخت، مگر آنکه راه بکار گرفتن آن را نیز نشان دهد ولی در روزگار پست مدرن مدرسه معماری جز آنکه به تقویت مهارت های شاگرد و اعطای دانش های لازم به او پردازد، چه وظیفه ای می تواند داشته باشد؟ آیا مدرسه حق و توان آن را دارد که بینش فلسفی و منش معماری را نیز به او اعطا کند؟ آیا در این دوران بینش واحد، ارزش پایدار و نمونه اعلی مفاهیمی موهومی نیستند؟ [۱]

آموزش معماری خصوصاً در بخش آموزش طراحی با مشکلات عدیده ای روبروست. ضعف در نحوه یادگیری و انتقال مفاهیم طراحی معماری در ساختار آموزشی این رشته به چشم می خورد. این مشکل دارای سابقه ای به قدمت آموزش های نوین دانشگاهی در ایران است. مشکلات آموزش معماری موجب شد که آشننگی و پریشانی در این رشته گسترش یافته و تأثیرات منفی آن در سطح جامعه حرفه ای نیز مشاهده شود به گونه ای که امروز مسأله ای به نام بحران هویت در معماری معاصر ایران پدیدار شده است. [۲]

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری

^۲ عضو هیأت علمی